Φως Ιλαρόν

Μηνιαία Έκδοση της Ενορίας Αγίου Γεωργίου Περιβολίων Ρεθύμνου. Έτος 5ο, φ. 50. Νοέμβριος 2016

Αποχαιρετώντας τα παιδιά μας για τον Ουρανό… Το πένθος των γονέων και ο Θεός

Δεν υπάρχει μεγαλύτερος πόνος από τον πόνο μιας μάνας που το παιδί της πεθαίνει.

Η μάνα αισθάνεται το παιδί της σαν ένα κομμάτι του σώματός της και μάλιστα σαν να είναι τα ίδια τα σπλάχνα της. Αν το παιδί της πεθάνει (είτε είναι μικρό σε ηλικία είτε έχει γίνει ενήλικας) νιώθει σα να της ξεριζώνουν τα σπλάχνα της.

Ο γονιός γενικά – πατέρας και μητέρα – χωρίς να το καταλαβαίνει, το παιδί του το βλέπει σαν μια προέκταση του εαυτού του. Το να κάνω παιδιά σημαίνει μέσα μου ότι, όταν πεθάνω, ζωντανά κομμάτια μου θα συνεχίζουν να υπάρχουν (η γενιά μου). Άρα, είναι, κατά κάποιο τρόπο, σα να γίνομαι αθάνατος. Αν ένα παιδί μου πεθάνει, το συναίσθημα της αθανασίας μου (στο οποίο έχω στηρίξει όλες τις ελπίδες μου στη ζωή) καταρρέει.

Έχει καμιά διαφορά **ο πόνος μιας χριστιανής μάνας που χάνει το παιδί της** από τον πόνο μιας μάνας από άλλη θρησκεία ή άθεης;

Κανονικά, ναι, έχει μεγάλη διαφορά. Η χριστιανή μάνα – αν είναι πράγματι χριστιανή – ξέρει **ότι το παιδί της δεν πέθανε, απλά έφυγε από εδώ και πήγε στον ουρανό**. Και μάλιστα, αν ήταν καλό και πιστό στο Χριστό, πήγε σίγουρα σ' έναν τόπο Φωτός, ασύγκριτα καλύτερο από τον κόσμο όπου ζούμε εμείς.

Ο τόπος εκείνος είναι η αληθινή μας Πατρίδα, εκεί που θα πάμε όλοι μας. Το παιδί που πεθαίνει μικρό πηγαίνει εκεί με ένα μεγάλο πλεονέκτημα: διατηρούσε ακόμη την αθωότητά του και δεν είχε κάνει τις πολλές αμαρτίες που κάνουμε όλοι μας – άλλος τη μία, άλλος την άλλη – στο διάβα της ζωής μας. Ο Χριστός είπε ότι μόνο όποιος γίνει σα μικρό παιδί μπορεί να μπει στη βασιλεία Του, τη βασιλεία των ουρανών, στον παράδεισο. Άρα τα μικρά παιδιά έχουν πλεονέκτημα για να μπουν εκεί.

Όχι ότι δεν έχουν αμαρτίες. Μικρές ίσως, αλλά έχουν. Παιδιά που λένε ψέματα ή που βλαστημάνε από νηπιακή ηλικία – μιμούμενα το γονιό τους – άραγε δε διώχνουν από μέσα τους τη θεία χάρη που είχαν πάρει με το βάπτισμά τους; Δεν κάνουν την ψυχή τους ανυπεράσπιστη απέναντι στο διάβολο, ιδίως αν δεν τους έχει μάθει κανείς τη συνήθεια να προσεύχονται, να πηγαίνουν στην εκκλησία και να μεταλαβαίνουν συχνά;

Ο Χριστός δεν είναι δικαστής, αλλά αν δεν Τον έχουμε φέρει μέσα μας, πώς θα μπορέσουμε να μπούμε στον παράδεισο; Γι' αυτό, **οι γονείς έχουμε τεράστια ευθύνη** αν θα σωθούν τα παιδιά μας, είτε μικρά είναι είτε μεγάλα. Επίσης έχουμε τεράστια ευθύνη να φέρουμε στα παιδιά μας τη θεία χάρη από μικρά, με το βάπτισμα, την προσευχή και τη θεία μετάληψη. Το ότι ίσως δεν πιστεύουμε στο Θεό, δεν ελαττώνει την ευθύνη μας. Η Ορθοδοξία και η θεία χάρη δεν είναι θέμα υποκειμενικής πίστης, αλλά πραγματικής και προσεκτικά ελεγμένης εμπειρίας των χριστιανών αιώνες τώρα.

Για να επιστρέψουμε στο θέμα, συγχωρέστε μας, πρέπει να πούμε ότι **το να πεθάνει το παιδί μας είναι ακριβώς το ίδιο με το να φύγει για ένα μακρινό ταξίδι**, όπου θα ζήσει σε ξένο τόπο, και εμείς, αν όλα πάνε καλά, **θα το ξαναδούμε μετά από χρόνια, όταν με το καλό θα πάμε κι εμείς.** Και ταξίδι σε άλλη χώρα αν πάει το παιδί μου, ώστε να μην το ξαναδώ για δεκαετίες, πάλι θα πονέσω πολύ και θα κλάψω. Είναι ανθρώπινο και απόλυτα φυσικό. Αλλά θα ξέρω ότι το παιδί μου δεν πέθανε, ζει και μάλιστα σε μια καλύτερη προοπτική από τη ζωή που θα

ζούσε εδώ. **Κλαίω για μένα, που δε θα το βλέπω, όχι για το παιδί μου, που θα ζει καλύτερα.** Το ίδιο ισχύει και για το μεγάλο ταξίδι, που ο πολύς κόσμος – που δεν ξέρει – το λέει «θάνατο», αλλά η αγία Ορθόδοξη Εκκλησία, με τους αγίους της που ενώθηκαν με το Θεό και είδαν όλες τις πνευματικές καταστάσεις ενώ ακόμη ζούσαν στη Γη, **το λέει «κοίμηση»**.

Κοίμηση δεν λέμε μόνο το θάνατο των αγίων, αλλά όλων των χριστιανών. Γι' αυτό και τα νεκροταφεία η Εκκλησία τα λέει «κοιμητήρια».

Το παιδί που το υιοθετεί ο Βασιλιάς

Ο πόνος που μας προκαλεί ο θάνατος ενός αγαπημένου μας ανθρώπου είναι φυσικός και καλό είναι να τον αποδεχόμαστε. Το πένθος βοηθάει να ξεπεράσουμε το θάνατο κάποιου αγαπημένου μας. Αφού όμως είμαστε χριστιανοί, το πένθος μας δεν μπορεί να είναι απελπισμένο, γιατί το σημαντικό γεγονός είναι η ανάσταση όλων των νεκρών στη Δευτέρα Παρουσία.

Ένας μεγάλος άγιος, που έδωσε τη ζωή του για το Χριστό και τους συνανθρώπους του, ο **άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός**, έλεγε στους γονείς που είχαν θάψει τα παιδιά τους:

«Έτσι, αδελφοί μου, να μη λυπάστε για τους νεκρούς, αλλά να κάνετε ό,τι μπορείτε για την ψυχή τους: συλλείτουργα, μνημόσυνα, νηστείες, προσευχές, ελεημοσύνες. Και όσες γυναίκες φορείτε λερωμένα για τους αποθαμένους σας, να τα βγάλετε, διότι βλάπτετε και τον εαυτό σας και τους αποθαμένους.

»…Και μάλιστα να μη κλαίτε για τα μικρά παιδιά, που είναι σαν Άγγελοι μέσα στον παράδεισο. Το παιδί σου, του Θεού ήταν. Και όταν σου το χάρισε ο Θεός, σε τίμησε. Και τώρα πάλι, που σου το πήρε, σου τίμησε το παιδί σου να χαίρεται πάντοτε στον παράδεισο, και συ να κάθεσαι να κλαις είναι άπρεπο. Ένας βασιλιάς σου γυρεύει το παιδί σου να το κάμει βεζίρη και χαίρεσαι να του το δώσεις. Πολύ μάλλον δεν πρέπει, που σε αξίωσε ο πανάγαθος Θεός και πήρε καρπό από την κοιλιά σου, και σου έβαλε το παιδί σου μέσα στον παράδεισο, και σου το φυλάγει να σου το παραδώσει στην Δευτέρα Παρουσία να λάμπει περισσότερο από τον ήλιο, για να λάβεις τον μισθό σου να χαίρεσαι πάντοτε μαζί του;».

Στα συναξάρια των αγίων **διαβάζουμε για μάνες που έλεγαν στα παιδιά τους να μην αρνηθούν το Χριστό, ακόμη κι αν είναι να τα βασανίσουν και να τα σκοτώσουν.** Ήξεραν ότι αληθινός θάνατος για το παιδί τους θα ήταν το να αρνηθεί το Χριστό. Αν δεν Τον αρνηθεί, όχι μόνο δε θα πεθάνει, αλλά θα γίνει άγιος και θα λάμπει στον ουρανό σαν μικρός Χριστός. Έτσι έχουμε πολλά άγια παιδιά, με πιο γνωστά τις τρεις κόρες της αγίας Σοφίας (τις αγίες Πίστη, Ελπίδα και Αγάπη), που γιορτάζουν 17 Σεπτεμβρίου, καθώς και τον άγιο Κήρυκο. Αλλά υπάρχουν κι άλλα, όπως και πάρα πολλοί έφηβοι άγιοι, όπως ο άγιος Μάμας, οι αγίες μεγαλομάρτυρες Παρασκευή, Μαρίνα, Κυριακή, Βαρβάρα, Χρυσή κ.π.ά.

Υπάρχουν και μερικές σύγχρονες μάνες που κατάλαβαν τόσο καλά ότι το παιδί τους δεν πέθανε, αλλά έφυγε για τον ουρανό. Και έκλαψαν βέβαια για τον αποχωρισμό, αλλά χωρίς απελπισία. Μια τέτοια μάνα είναι **η ορθόδοξη Αμερικανίδα Έντνα Κινγκ**, που έγραψε για την 8χρονη κόρη της, τη Μαρία-Εβελίνα, που πέθανε από καρκίνο:

«Είμαστε ευγνώμονες για το μεγάλο έλεος του Θεού, που μας έδωσε τη Μαρία-Εβελίνα, και είχαμε τη δυνατότητα να ευλογηθούμε με τη γλυκύτητά της για οκτώ πολύτιμα χρόνια… Άφησε αυτή τη γη με αγνή και όμορφη ψυχή, θα εκπέμπει χαρά στον ουρανό και εμείς θα περιμένουμε με τη χάρη του Θεού να την ξανασυναντήσουμε. Κάπως θα βρούμε τη χάρη να ζήσουμε τις ζωές μας μέχρι τότε…» (αναζητήστε στο Διαδίκτυο όλο το άρθρο, με τον τίτλο *«Μια ορθόδοξη μάνα για την κοίμηση της 8χρονης κόρης της»*).

Ο ρόλος της κοινωνίας στο πένθος ενός γονιού

Αυτά που γράφουμε είναι κάπως επικίνδυνα, γιατί ο θάνατος των παιδιών είναι ταμπού. Είναι δηλαδή ένα θέμα, στο οποίο, αν πεις πράγματα διαφορετικά απ' ό,τι πιστεύει η κοινωνία,

θα σε περάσουν για τρελό ή για υποκριτή. Όμως πρέπει να πούμε την αλήθεια και τα ίδια θα λέγαμε κι αν το δικό μας παιδί είχε πεθάνει, πράγμα που βέβαια δεν το θέλουμε, αλλά ξέρουμε ότι κάποτε θα πεθάνει, είτε μετά το δικό μας θάνατο είτε πριν. **Το σημαντικό είναι να το έχουμε ετοιμάσει, δηλ. να το έχουμε κάνει καλό χριστιανό**, ώστε, όποτε κι αν το καλέσει ο Χριστός, να είναι έτοιμο.

Η κοινωνία ευθύνεται σε μεγάλο βαθμό για την απελπισία ενός γονιού που χάνει το παιδί του. Η κοινωνία, που (παρόλο που είμαστε χριστιανοί) ποτέ δεν κατάλαβε ουσιαστικά το χριστιανισμό, εκτός από λίγους ανθρώπους κάθε φορά (που κι αυτούς δεν τους καταλαβαίνουν οι άλλοι), σπρώχνει το γονιό στην απελπισία όταν κοιμηθεί το παιδί του.

Αν οι πολλοί δουν **ένα γονιό να μην απελπίζεται** για την κοίμηση του παιδιού του, αλλά **να συνεχίζει να πιστεύει και να δοξάζει το Θεό** και να λέει «το παιδί μου πήγε στον ουρανό», θα τον κακοχαρακτηρίσουν. Η κοινωνία «απαιτεί» από έναν τέτοιο γονιό να βουτηχτεί στα μαύρα και στο θρήνο, να κάνει σαν το παιδί του να πέθανε στ' αλήθεια. Η κοινωνία κουνάει το κεφάλι της και λέει ψεύτικες παρηγοριές στο γονιό, αλλά δεν του λέει την αλήθεια, την αληθινή παρηγοριά, που θα έπρεπε να του πει: **«Ψηλά το κεφάλι – το παιδί σου δεν πέθανε, μόνο πήγε στον ουρανό»!**

Αν ήμασταν αληθινοί χριστιανοί, έτσι θα στηρίζαμε ο ένας τον άλλο και ο πόνος μας (που ξαναλέω ότι είναι φυσικό να τον νιώθουμε) θα μαλάκωνε και θα μπορούσαμε να κάνουμε αυτό που πρέπει: να σηκώσουμε το σταυρό μας και να γίνουμε άγιοι. Να κάνουμε ό,τι χρειάζεται για το παιδί μας (μνημόσυνα, σαρανταλείτουργο, προσευχές κ.τ.λ.) και να ζήσουμε κι εμείς χριστιανικά (αυτό δεν σημαίνει να γίνουμε καλόγεροι, αλλά πάντως να ξεκόψουμε από τις κακές συνήθειες που κυριαρχούν γύρω μας και να βάλουμε στη ζωή μας άλλες συνήθειες) ώστε όταν με το καλό ταξιδέψουμε κι εμείς να πάμε κοντά στο παιδί μας στον παράδεισο.

Ελπίζουμε να προσεγγίσαμε το θέμα έτσι, πρώτα ο Θεός, ώστε να μην πληγώσαμε κανένα, αλλά να βοηθήσαμε να γιατρευτούν οι πληγές μας. Δεν δικάζουμε, ούτε κρίνουμε κανένα, ούτε φυσικά είμαστε άγιοι, απλά μεταφέρουμε τις αλήθειες που έχουν δει στη ζωή τους χιλιάδες άνθρωποι, περισσότερο ή λιγότερο άγιοι (ακόμα και άνθρωποι που ζουν δίπλα μας), μέσα στην Ιστορία της Ορθοδοξίας.

Η ταφή ενός παιδιού

Το παρακάτω κείμενο μιλάει για την ασθένεια και την κοίμηση ενός οχτάχρονου κοριτσιού, κόρης μιας οικογένειας ορθόδοξων χριστιανών από τις ΗΠΑ (όχι της Έντνας Κινγκ, που γράψαμε πριν, αλλά του Βλαδίμηρου και της Σίλβιας Άντερσον). Η οικογένεια είχε στενή πνευματική σχέση με την Αδελφότητα του Αγίου Γερμανού της Αλάσκας, το μοναστήρι του οποίου βρίσκεται στην Πλατίνα της Καλιφόρνιας. Εκεί ζούσαν ακόμη τότε (το 1972) οι ιδρυτές του, οι ιερομόναχοι π. Σεραφείμ Ρόουζ και π. Γερμανός Ποντμοσένσκυ. Ο π. Σεραφείμ ήταν ένας πρώην άθεος φιλόσοφος, που έψαξε πολύ την αλήθεια για το Θεό και τελικά έγινε ορθόδοξος χριστιανός μοναχός και ένας από τους πιο σημαντικούς διδασκάλους της Ορθοδοξίας στην αμερικανική ήπειρο.

Εκεί οι γονείς και τ' αδέρφια της μικρής Μάγκυ Άντερσον ανακάλυψαν την «άλλη πλευρά» του μυστηρίου του θανάτου (ταξίδι στον ουράνιο κόσμο) και εκεί έγινε ο τάφος του κοριτσιού. Η κατάληξη της περιπέτειας είναι μια τρομερή φράση της μητέρας του, που λίγοι μπορούν να την αντέξουν. Ας είναι αιώνια η μνήμη της.

Ας διαβάσουμε την ιστορία από το βιβλίο του Αμερικανού ορθόδοξου ιερομόναχου Δαμασκηνού, *π. Σεραφείμ Ρόουζ, Η ζωή και τα έργα του*, εκδόσεις Μυριόβιβλος 2007, τόμ. Β', σελ. 297-302:

«[…] Η κηδεία της Μάγκυ έγινε στη "μικρή μονή" της οδού Φελλ στο Σαν Φρανσίσκο, εκεί όπου ο Βλαδίμηρος και η Σίλβια (οι γονείς) είχαν έρθει για πρώτη φορά σε άμεση επαφή με την Ορθοδοξία.

Όλες οι μοναχές συγκεντρώθηκαν για να προσευχηθούν δίπλα στο ξύλινο φέρετρο της Μάγκυ. Βλέποντας το παιδί ντυμένο στα λευκά, με βλέμμα ειρήνης στο όμορφο και αθώο πρόσωπό

της, πολλές από τις ρωσίδες γυναίκες έκλαψαν. Είπαν ότι έμοιαζε με άγγελο. Τα υπόλοιπα έξι παιδιά του Βλαδίμηρου στάθηκαν επίσημα κρατώντας κεριά, όσο διαβάζονταν προσευχές για την αναπαυμένη αδελφή τους. […]

Μετά από την κηδεία, το φέρετρο τοποθετήθηκε στο φορτηγό του μοναστηριού. Οι πατέρες (δηλ. οι ιερείς [ιερομόναχοι] π. Σεραφείμ και π. Γερμανός) οδήγησαν μέχρι την Πλατίνα μαζί με τους γιους του Βλαδίμηρου, Θωμά και Βασίλειο. Κατά τη διάρκεια του πεντάωρου ταξιδιού, έψαλλαν το "Χριστός ανέστη" και άλλους ορθόδοξους ύμνους, οι οποίοι χρησίμευσαν στο να εξυψώσουν το πνεύμα τους και να τους υπενθυμίσουν τον παράδεισο.

Έφτασαν στο μοναστήρι πρώτοι και μετέφεραν το φέρετρο στη μέση της εκκλησίας. Όταν έφθασαν και οι υπόλοιποι της οικογένειας Άντερσον, ο π. Γερμανός τους είπε: "Τώρα πρέπει να αγρυπνήσουμε. Ο καθένας πρέπει να συμμετέχει στην ανάγνωση του Ψαλτηρίου". […]

Το βράδυ, η Βαλεντίνα Χάρβεϋ, συνοδευόμενη από την οκτάχρονη κόρη της Αλεξάνδρα, ήρθε στο μοναστήρι για επίσκεψη. Οι Χάρβεϋ δεν ήξεραν τους Άντερσον, πόσο μάλλον ότι το παιδί τους είχε πεθάνει. Περπατώντας στην εκκλησία, η Βαλεντίνα και η Αλεξάνδρα έμειναν έκπληκτες όταν είδαν ένα φέρετρο στη μέση του ναού, το οποίο πρόσεχαν παιδιά με κεριά. Ο ερχομός τους αυτή τη στιγμή ήταν μια ενδιαφέρουσα "σύμπτωση", γιατί πολλά χρόνια αργότερα η Αλεξάνδρα επρόκειτο να παντρέψει το γιο του Βλαδίμηρου Βασίλειο.

Η Μάγκυ δεν έμεινε μόνη της κατά τη διάρκεια της νύχτας· το Ψαλτήρι διαβαζόταν χωρίς διακοπή από τους πατέρες και την οικογένεια.

Το επόμενο πρωί το φέρετρο μεταφέρθηκε στο μέρος που θα γινόταν η ταφή. Ένα από τα αγόρια περπατούσε μπροστά από την πομπή, φέρνοντας ένα σταυρό που η Σίλβια είχε φτιάξει με τριαντάφυλλα. Από πίσω, οι πατέρες πρόσεχαν τη σοβαρή ομάδα παιδιών που ανέβαινε το λόφο. Τα ευγενή πρόσωπα των παιδιών φωτίζονταν από τα τρεμάμενα κεριά τους, τα οποία προσέδιδαν ακόμη περισσότερη ειρήνη στο δάσος, που, στο τέλος του φθινοπώρου, ήταν ζωγραφισμένο με σκιές από χρυσό. Μια ελαφίνα και το μικρό της κάθονταν εκεί κοντά, βλέποντας ήσυχα την πομπή και τον ενταφιασμό.

Όταν ο τάφος της Μάγκυ καλύφθηκε με χώμα, ο π. Γερμανός μίλησε στην οικογένεια. "Είστε τυχεροί" είπε, "που η κόρη σας, η αδελφή σας, μπορεί να πεθάνει και να ταφεί εδώ στην ελευθερία. Δεν διώκεστε, όπως στη Σοβιετική Ένωση [σ.σ.: ακόμη τότε υπήρχε διωγμός των χριστιανών στη Ρωσία]. Την κηδεύετε με χριστιανικό τυπικό, θα έρχεστε εδώ για να προσευχηθείτε… **Και είσαστε τυχεροί επίσης που κάποιος που πρόσφατα έζησε μεταξύ σας πηγαίνει τώρα στον ουρανό να προσευχηθεί για μας. Την έχουμε ως ουράνια προστάτιδά μας και την παραδίδουμε στο Θεό**".

Με αυτή τη σκέψη στις καρδιές όλων, η ατμόσφαιρα του ενταφιασμού δεν ήταν μια ατμόσφαιρα θλίψης, αλλά μάλλον χαράς – χαρά, για τη γνώση ότι, μέσω της θυσίας του Χριστού και του θριάμβου Του στο θάνατο, αυτοί που τον ακολουθούν μετά το θάνατό τους πηγαίνουν στον παράδεισο και τα σώματά τους περιμένουν την ανάσταση.

"Όλη η θλίψη φάνηκε να χάνεται στη χαρά" έλεγε κατόπιν ο π. Σεραφείμ, "και όλη η ώρα φάνηκε σαν Πάσχα. Τα παιδιά ακτινοβολούσαν από χαρά! Πόσο ακατανόητοι είναι οι τρόποι του Θεού με μας και πόσο φιλεύσπλαχνος είναι!".

Κοντά στον τάφο της κόρης της με δάκρυα χαράς, η Σίλβια είπε στους πατέρες: **"Αυτή είναι η πιο ευτυχισμένη μέρα της ζωής μου"**. Ο καρπός της κοιλίας της, ήξερε, βρισκόταν ήδη στον ουρανό και προσευχόταν γι' αυτήν στη γη».

Αν σας άρεσε αυτό το κείμενο, παρακαλούμε, δώστε το και σε άλλους να το διαβάσουν.

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΕΝΟΡΙΑΣ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΕΡΙΒΟΛΙΩΝ ΡΕΘΥΜΝΗΣ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ ΚΑΙ ΑΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ
Τ.Κ. 741 00 ΡΕΘΥΜΝΟ. Τηλ.: 28310 28854 - e-mail: riginiot@gmail.com
ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ: Ενορία Αγίου Γεωργίου Περιβολίων Ρεθύμνης
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: Θεόδωρος Ι. Ρηγινιώτης